

Af *Jørgen Jensen* (DKP) til arbejdsministeren (23/6 76):

„Vil ministeren øjeblikkelig kræve, at Københavns kommune nedsætter arbejdstiden for de ved kloakkerne beskæftigede arbejdere, indtil alle eventuelle usikkerhedsmomenter ved undersøgelserne er klarlagt, således at den skadelige påvirkning bliver nedsat og der ikke sker uoprettelige skader, indtil de nødvendige tekniske ændringer kan gennemføres?“

(Spm.nr. 613).

Begrundelse.

I et svar på spørgsmål fra arbejdsmarkedsudvalget (24. alm. 5. feb. 76) vedrørende de af hygiejnisk institut ved Københavns universitet foretagne undersøgelser af kloakarbejdernes arbejdsforhold ved Københavns kommune, udtaler arbejdsministeren, at man ikke med henvisning til ekspertudtalelser fra direktoratet kan tage endelig stilling til rapporten på det foreliggende grundlag, selv om ministeren har pålagt direktoratet at fremskynde arbejdet med at udarbejde en kommentar til undersøgelserne og ligeledes har aftalt med direktoratet at forhandle de dele af rapporten, der nu måtte være egnet hertil, således at man finder frem til løsninger.

Og desuden fremgår det af dagspressen og sagens behandling i borgerrepræsentationen, at arbejdsgiverparten, Københavns kommune, har taget ministerens og direktoratets udtalelser til indtægt for en ny forhaling af løsninger og til en nedvurdering af den af hygiejnisk institut foretagne undersøgelse.

Arbejdsminister *Erling Dinesens* svar (1/7 76):

Arbejdsministeriet har fra direktoratet for arbejdstilsynet indhentet vedlagte udtalelse af 29. juni 1976, som ministeriet kan henholde sig til.

Det stillede spørgsmål kan herefter besvares benægtende.

Bilag.

Arbejdstilsynet, Direktoratet.

Den 29. juni 1976.

I skrivelse af 7. januar 1976 vedrørende udtalelse i forbindelse med *Jørgen Jensens* spørgsmål i folketetinget om: „Hvorledes vil

ministeren sikre, at der bliver grebet ind for at beskytte kloakarbejderne?“, blev spørgsmålet om ændring af arbejdstiden besvaret med:

„§ 8, pkt. 3, i almindelig lov om arbejderbeskyttelse har aldrig været anvendt og kan heller ikke anvendes i dette tilfælde, idet ovennævnte undersøgelser ikke giver den i loven krævede dokumentation for nedsættelse af arbejdstiden. Imidlertid er det pålagt arbejdsudvalget at drøfte den aktuelle arbejdstid i brønde og kloakker med henblik på at fastsætte en tidsbegrænsning for dette arbejde.“

Arbejdsudvalget har drøftet arbejdstiden i brønde og kloakker. Antagelig vil drøftelserne munde ud i et forbud mod at arbejde i kloakker med en diameter mindre end 1,5 m. Kun i særlige situationer vil der kunne dispenseres for forbudet. Man har drøftet anvendelse af masker mod aerosoler og dermed smittefare gennem luftvejene.

Den usikkerhed, udvalget har over for problematikken smittefare og arbejdstid, kan bedst udtrykkes ved følgende referat fra SID's brev den 10. marts 1976 til udvalgets formand, fabriksinspektør *Dagny Jyding*:

„Antal arbejdstider i kloakker samt bæring af masker.“

Vi må erkende, at alene et meget kort ophold i en kloak indebærer smittefare, og ud fra denne erkendelse vil vi acceptere brugen af en effektiv og hensigtsmæssig maske, forudsat at det samlede ophold i kloakkerne ikke overstiger 2 timer dagligt.

Dette skal udelukkende ses ud fra, at det vil være forbundet med enormt store gener at arbejde med maske under de forhold, der her er tale om.

Det er endog med store betænkeligheder; at vi accepterer brugen af masker, idet det vil være forbundet med store problemer, også set ud fra, at vi alligevel ikke kan være helt sikre på at maskerne beskytter mod såvel opløsningsmidler og dampe som andre former for gasarter.“

I sin rapport af 17. marts 1976 meddeler stadsingeniørens direktorat:

„at man til stadighed må søge at ændre arbejdsgangen hen mod en mekanisering af arbejdet, således at medarbejderne skal opholde sig kortest mulig tid i kloakker og brønde. Direktoratet havde håbet, at spørge-